

Eron jälkeen(kin) jaettu vanhemmuus: Lapsen huolto- ja tapaamiskäytännöt murroksessa

Keskiviikkona 11.2.2015

Projektipäällikkö, parisuhdeneuvoja Hanna Kinnunen

duoduo.fi | facebook.com/duosivu

Duo pähkinänkuoressa

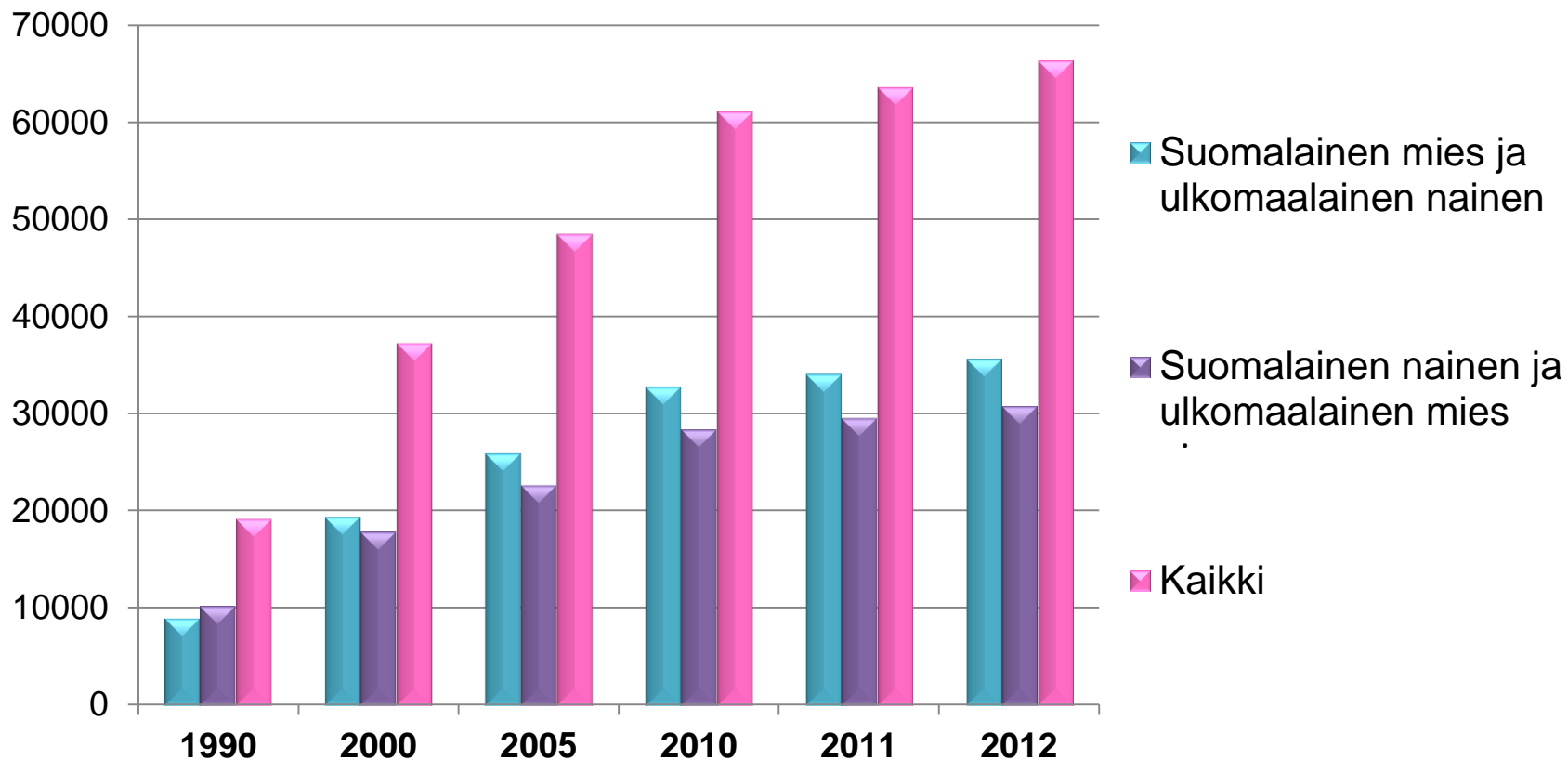
- Familia Club ry:n hallinnoima ja RAY:n rahoittama hanke (2013-2016).
- Yhteistyökumppaneina mm. Pienperheyhdistys, TukiNet, Väestöliitto ja äitiys- ja lastenneuvolat.
- Projektin kohderyhmä on kahden kulttuurin perheet.
- Toiminta on valtakunnallista.
- Lisätietoa: duoduo.fi ja en.duoduo.fi

Kahden kulttuurin perheet Suomessa

- Avoliitot mukaan laskien Suomessa asui vuoden 2012 lopussa **66 359 kaksikulttuurista paria ja perhettä** (Tilastokeskus 2013).
- Kaksikulttuurisista perheistä **noin puolet on lapsiperheitä**.
- Kahdessa vuosikymmenessä kaksikulttuuristen liittojen (avo- ja avioliitot) määrä Suomessa on kolminkertaistunut.
- Kahden kulttuurin perheet ovat keskittyneet pääkaupunkiseudulle (Helsinki, Espoo ja Vantaa), jossa asuu noin kolmasosa Suomen kaksikulttuurisista perheistä.
- Joka viides kaksikulttuurinen pari asuu Helsingissä.

Kahden kulttuurin liitot 1990–2012

Suomalaisten ulkomailla syntyneet puoliset

- Suomalaisten miesten ulkomaalaiset avo- ja aviopuolisot ovat yleisimmin Euroopasta, Aasiasta ja Pohjois- ja Etelä-Amerikasta. Aviopuolisot tulivat yleisimmin Thaimaasta, Venäjältä, Virosta ja Kiinasta (2003-2012).
- Suomalaisten naisten ulkomailla syntyneet avo- ja aviopuolisot ovat yleisimmin Euroopasta, Afrikasta ja Pohjois- ja Etelä-Amerikasta. Aviopuolisot tulivat yleisimmin Britanniaasta, Turkista, Yhdysvalloista, Ruotsista ja Saksasta (2003-2012).
- Vuosittain noin 3500 uutta kahden kulttuurin avioliittoa.
- Suomalaisten naisten ja miesten kahden kulttuurin liitoissa joitakin eroja: avioitumisikä, uusperheellisyys ja ikäerot

Kahden kulttuurin avioerot tilastojen valossa

- Yhteensä 13 766 avioeroa (2013). Eronneisuusprosentti 1,2 %
- 1921 kahden kulttuurin avioeroa (2013). Eronneisuusprosentti 3,75 %
- Kahden kulttuurin avioerot muodostivat siis noin 14 % kaikista avioeroista vuonna (2013)
- Eniten eroja oli liitoissa, joissa Suomessa syntyneen miehen puoliso on syntynyt Neuvostoliitossa, Ruotsissa tai Thaimaassa.
- Suomalaiset naiset eroavat yleisimmin Ruotsissa, Turkissa ja Marokossa syntyneistä miehistä.

Kahden kulttuurin liittojen eronneisuus

- Kahden kulttuurin liittojen eronneisuus on suurempaa kuin kantasuomalaisten liittojen.
- Suurempi eronneisuus ei ole yksinomaan suomalainen ilmiö.
- Eronneisuusprosentteissa on suuria vaihteluita eri ”maakombinatioiden” välillä.
- Korkeampien eronneisuuslukujen taustalla vaikuttavat useat eri tekijät, joista monilla ei ole mitään tekemistä ”kulttuurierojen” kanssa.

Kahden kulttuurin eron kotimainen ja kansainvälinen taso

- Kotimainen taso koskee pareja, jotka asuvat samassa maassa eronkin jälkeen
- Kansainvälisessä tasossa skenaariota:
 1. Maastamuutto ilman toisen huoltajan suostumista tai oikeuden päätöstä
 2. Maastamuutto toisen huoltajan suostumuksella tai oikeuden päätöksellä
 3. Ei huoltajan suostumusta eikä oikeuden päätöstä (ei maastamuuttoa)
- Suomeen muuttavat ja Suomesta muuttavat

Isän kokemus kansainvälisestä ulottuvuudesta

My wife was extremely upset to at obliged to stay here and of course she does not want to be, she does not have many friends. She is not happy, she is miserable. The historic vision of the court is that the residential parents should be allowed to leave with children, because unhappiness impinges upon the children's welfare. What I don't know, which is where my argument flows, I don't know what the psychological evidence shows, whether in other words it is worse for a child to be with an unhappy parent or be denied one of the two natural parents.

Ero suomalaisen puolison näkökulmasta

- Sukulaisten ja ystävien asenteet
- Vertaistuen merkitys
- Valtasuhteet
- Tiedon jakaminen vs. tiedon pimittäminen ja vääristely
- Etävanhemmuus ja yllirajainen vanhemmuus
- Lapsikaappauksen pelko
- Lapsen kokemukseen suhtautuminen
- Lapsen kaksikielisyyden ja identiteetin tukeminen

Lainaus eroperheen äidiltä

Iso ongelma oli myös mieheni huono sopeutuminen Suomeen ja jopa minun suomalaisuuteni ja meidän asuinmaamme kieltäminen. Minusta hän oli onneton Suomessa ja yhteisen elämän suunnittelu täällä oli siksi vaikeaa. Miehen kokema maahanmuuttajien syrjintä ja työelämän haasteet aiheuttivat paljon stressiä ja vaikeuttivat sopeutumista Suomeen.

Ero ulkomaalaisen puolison näkökulmasta

- Maahanmuuttovaihe ja integraatiotaso
- Kielitaito ja työllistyminen
- Sosiaaliset verkostot ja vertaistuki
- Roolimallit
- Ennakkoluulot
- Koti-ikävä
- Elämänhallinta
- Lapsen ikä ja suhde lapseen (erityisesti isän, jos etävanhempi)
- Muutokset asumisjärjestelyissä ja asuinmaan muutos

Lainaus eroperheen isältä

Välillä huolestuttaa että toinen vanhempi yrittää ohjata lapsen toimintaa luonani. "Äiti on sanonut että pitää tehdä niin ja näin...", itse toivon että lapsi (=äiti) antaa minun ohjata / kasvattaa lastani parhaaksi katsomallani tavalla. 3-vuotias poikani kertoi kerran kuinka äiti oli häntä kieltänyt puhumasta minulle ranskaa, ja kun tietää kuinka paljon olen tehnyt töitä sen edestä, että lapseni oppisivat ranskaa niin tämän kaltainen lapsen ohjailu tuntuu todella ahdistavalta. Miten lapsi sen ottaa?

Ero lapsen näkökulmasta

- Kaksikulttuurinen lapsi on enemmän kuin osiensa summa
- Lapsen identiteetti kehittyy vertailun ja eri vaiheiden kautta
- Saman perheen lapsilla voi olla erilaiset identiteetit
- Lapsella oikeus vanhempiensa kulttuureihin ja kieliin
- Lapsen identiteettiä tukevat myönteiset kokemukset molempien vanhempien kulttuureista
- Kaksikielisyys ei ole vain taito, vaan elämäntapa, joka liittyy saumattomasti kulttuuriin ja takaa lapsen oikeuden rakentaa suhde isovanhempiinsa ja muihin sukulaisiin

Lainaus ammattilaiselta

Henkilön, joka ei ole syntynyt Suomessa saattaa olla hyvin vaikea ymmärtää suomalaista erokulttuuria ja siihen liittyvää byrokratiaa ja käytännön asioita.

Erotilanne jo sinänsä on kriisi, jolloin myös uuden informaation vastaanottaminen on paljon/liikaa vaadittu. Tietämättömyys käytännöistä aiheuttaa helposti epäluuloja ja siten myös ristiriitoja.

Omassa työssäni näen liian paljon lapsia, jotka joutuvat kuuntelemaan molemmilta tai toiselta vanhemmalta toisesta vanhemmasta pahan puhumista. Nähdäkseni yksi suurimmista lahjoista, jonka lapselle voi antaa, on käsitellä omaa eroaan niin että sallii aidosti lapselle myös sen toisen vanhemman, ja tästä pitämisen ja rakastamisen. Tämä ei toki pelkästään liity kahden kulttuurin eroihin, mutta näyttäytyy myös niissä.

Lainaus eroperheen lapselta

Puhuessani itsestäni sanon yleensä olevani puoliksi äitini ja puoliksi isäni kulttuurista. Tosiasiassa en tietenkään ole 50%-50%. Jos janan eri päissä ovat äitini ja isäni kulttuurit, niin olen elämäni aikana ollut vaihtelevasti eri kohdissa janalla. Sijaintini janalla vaihtelee myös tilanteen mukaan. Sen vielä haluaisin sanoa, että kaksikulttuurisuus on hieno asia, eikä kaksikulttuurisen lapsen kasvattamisen erityispiirteitä tulisi ajatella ylimääräisenä haasteena, vaan kohdata ne luonnollisena asiana josta on lapselle hyötyä. Oman kokemukseni mukaan kaksikulttuurisista lapsista kasvaa ennakkoluulottomia ja ihmiset ihmisinä – ei kansalaisuuksina – kohtaavia aikuisia!

Hyvää erovanhemmuutta tukevat seikat

- Ulkomaalaistaustaisen vanhemman vahvat siteet Suomeen ja integraatio
- Vanhempien ja lapsen vahvat yhteiset kielet
- Vanhempien myönteinen vuorovaikutussuhde ja yhteistyövanhemmuuteen sitoutuminen
- ”Kulttuurien” kunnioittaminen ja arvostaminen
- Erovanhemmuus vaatii tietoa, taitoa ja tahtoa
- Tiedon ja tuen saatavuus (omalla kielellä)
- Asenteet

Yhteystiedot

Projektipäällikkö, parisuhdeneuvoja
Hanna Kinnunen

Puhelin: 050 45 22 393

Sähköposti: hanna@duoduo.fi

duoduo.fi | en.duoduo.fi | facebook.com/duosivu

